

DE HEER MICHEL VAN BELLINGHEN
Voorzitter van het BIPT
Ellipse Building – Gebouw C
Koning Albert II laan 35

1030 BRUSSEL

Contact persoon: Jacques Steenbergen
Jacques.steenbergen@bma-abc.be
T +32 2 277 93 10

Uw kenmerk

Ons kenmerk

BMA-ABC/CDC/2018/490

Datum

19 juli 2018

Betreft : Ontwerpbesluit BIPT betreffende de markt voor gespreksafgifte op het openbare telefoonnetwerk op een vaste locatie

Geachte heer President,
Beste Michel,

Ik verwijs naar uw schrijven van 2 juli 2018 aangaande de analyse van de markt voor gespreksafgifte op het openbare telefoonnetwerk op een vaste locatie.

Het advies van de BMA wordt u overeenkomstig artikel 218, §6 van het Decreet van 27 maart 2009 in bijlage overgemaakt.

De BMA stelt vast dat de conclusies van het ontwerpbesluit in overeenstemming zijn met de doelstellingen van het mededingingsrecht.

Ik wens u er een goede ontvangst van.

Beste groeten.

Prof. em. Dr. Jacques Steenbergen
Voorzitter

cc. Vice-eerste minister Kris Peeters
de heren Frédéric Reynaert en Karel Marchand, Beleidscel van Vice-eerste minister Kris Peeters

Advies van de Belgische Mededingingsautoriteit van 19 juli 2018 aangaande het ontwerp van beslissing van de Raad van het BIPT met betrekking tot de analyse van de markt voor gespreksafgifte op het openbare telefoonnetwerk verzorgd op een vaste locatie

I. De aanvraag tot advies

1. Bij brief gedateerd op 2 juli 2018 heeft de Raad van het BIPT aan de Belgische Mededingingsautoriteit (verder "BMA") voor advies een ontwerp van beslissing overgemaakt met betrekking tot de analyse van de markt voor gespreksafgifte op het openbare telefoonnetwerk verzorgd op een vaste locatie, op grond van artikel 55 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (verder "het ontwerp").

II. Beschrijving van het ontwerp van beslissing

2. Het ontwerp heeft betrekking op de kleinhandelsmarkt voor en op de groothandelsmarkten voor gespreksafgifte op afzonderlijke openbare telefoonnetwerken, verzorgd op een vaste locatie (markt 1 van de lijst van markten aangewezen door de Europese Commissie in haar Aanbeveling van 2014 met betrekking tot de relevante markten die vatbaar zijn om het voorwerp te zijn van een regulering ex ante (verder "Aanbeveling van 2014")).

2.1. Relevante markten

2.1.1 Kleinhandelsmarkt

3. Het BIPT is van oordeel dat de markt alle oproepen naar vaste nummers van operatoren die over zulke nummers beschikken, omvat. Dit kunnen naast mobiele of vaste oproepen ook oproepen via OTT¹-toepassingen zijn, waarbij telefoniediensten via een breedbandinternetverbinding tot stand komen en waarbij vaste nummers kunnen worden bereikt. Peer-to-peer-oproepen waarbij geen gespreksafgiftedienst worden verstrekt, maken echter geen deel uit van de markt.
4. Het BIPT spreekt zich niet uit over de geografische afbakening van deze markt.

2.1.2 Groothandelsmarkten

5. Het BIPT is van oordeel dat deze markten zich beperken tot de gespreksafgiftediensten van een welbepaalde operator en dus geen gespreksafgiftediensten van andere operatoren omvatten. Verder dienen ook gespreksopbouw- en gespreksdoorgiftediensten niet in dezelfde relevante markt te worden opgenomen. Wel maken geografische en noodnummers en lokale gespreksafgifte, gespreksafgifte binnen en buiten de toegangszone deel uit van dezelfde relevante markt.

¹ Over The Top.

6. Het BIPT gaat hier uit van een marktafbakening die wordt bepaald door de dekkingzone waarin de operator een dienst voor gespreksafgifte levert. De omvang van de markt voor gespreksafgifte is dus gelijkwaardig aan de dekkingzone van elke operator.

2.2. Aanwijzing van operatoren met marktmacht

7. Aangezien er per operator die actief is in België een markt voor gespreksafgifte naar vaste nummers bestaat, bezit elke operator een monopolie op de markt voor gespreksafgifte naar zijn eigen vaste nummers, namelijk 100% marktaandeel.
8. Deze vaststelling gecombineerd met een gebrek aan kopersmacht die een tegengewicht kan vormen en het bestaan van onoverkomelijke toetredingsdrempels, leidt ertoe dat alle operatoren die diensten voor gespreksafgifte op een vaste locatie verstrekken over een significante machtspositie beschikken op de groothandelsmarkt voor vaste gespreksafgifte en dat deze worden aangewezen als operatoren met aanmerkelijke marktmacht op markt 1.

2.3. Lijst van correctiemaatregelen

9. Het BIPT stelt voor om verplichtingen op te leggen inzake toegang en interconnectie, kostentoerekeningssysteem (enkel voor Proximus), non-discriminatie, transparantie en prijscontrole².
10. Bij het opleggen van deze correctiemaatregelen werd een onderscheid gemaakt tussen Proximus en de andere SMP-operatoren. Hierbij kreeg Proximus andere (meer verregaande) correctiemaatregelen opgelegd, zoals onder meer de verplichting een referentieaanbod en kwaliteitsindicatoren te publiceren en de instelling van een kostentoerekeningssysteem.

III. Advies van de BMA

3.1. Over de kleinhandelsmarkt

3.3.1. Algemeen

11. De BMA gaat akkoord met de concurrentiële analyse van het BIPT van de kleinhandelsmarkt voor vaste telefonie.
12. Deze markt blijft een zeer geconcentreerde markt, zowel aan residentiële als aan niet-residentiële zijde. Proximus blijft op beide markten op stabiele wijze over een zeer hoog marktaandeel beschikken, met in 2017 zelfs een stijging naar [REDACTED] van de omzet op de particuliere markt en [REDACTED] van de omzet op de zakelijke markt.
13. Het is duidelijk dat de multiple play-aanbiedingen (met vaste telefonie als component) aan populariteit blijven winnen. Diensten voor vaste telefonie worden steeds meer gecombineerd

² Het betreft symmetrische tarieven gebaseerd op de zuiver incrementele kosten (zuivere LRIC) van een efficiënte operator.

afgenomen door de consument met andere diensten, zoals breedbandinternet en televisie. Liefst 86% van de eindgebruikers van vaste telefonie neemt zijn producten af als onderdeel van een bundel, waar het in 2010 nog 57% was.

14. Tenslotte zijn de prijzen van de bundels hoger dan in de ons omringende landen en worden die prijzen, zowel voor standalone vaste telefonie als voor gebundelde aanbiedingen met vaste telefonie erin, op regelmatige basis verhoogd tot prijsniveaus boven inflatie.

3.3.2. Marktafbakening

15. De BMA gaat akkoord met de marktafbakeningen op productniveau zoals deze door het BIPT zijn uitgevoerd.

16. Op geografisch niveau is de BMA, conform haar beslissingspraktijk³, van mening dat er dient te worden uitgegaan van een nationale marktafbakening terwijl het BIPT er zich niet over uitspreekt.

3.2. Over de groothandelsmarkt

17. De BMA gaat akkoord met de marktafbakeningen zoals deze zijn uitgevoerd door het BIPT op groothandelsniveau.

18. De BMA stelt vast dat de FTR's⁴ die momenteel worden toegepast in België (gemiddeld 0,7 €/minuut) zeer hoog zijn in vergelijking met de gemiddelde lokale piek FTR in de EU27 Lidstaten (gemiddeld 0,13 €/minuut). Na inwerkingtreding van dit besluit komen deze tarieven (0,116 €/minuut) dan ook in lijn met het Europees gemiddelde.

3.3. Over de correctiemaatregelen

19. De BMA kan zich vinden in de correctiemaatregelen die door het BIPT worden opgelegd op de groothandelsmarkten.

20. De BMA stelt vast dat Proximus andere correctiemaatregelen krijgt opgelegd dan de overige SMP-operatoren. Deze verschillende behandeling van Proximus en de andere SMP-operatoren, ondanks het feit dat ze elk over een machtspositie beschikken in hun eigen dekkingszone, vindt zijn oorsprong in de speciale positie die Proximus inneemt op de markt voor vaste telefonie.

21. Proximus is in België de operator met de grootste volumes, zowel qua kleinhandelsverkeer (meer dan 50% van al het vaste telefonieverkeer in België) als qua groothandelsverkeer (meer dan 60% van het vaste gespreksafgifteverkeer in België). Proximus is ook de operator aan wie het grootste volume van nummers werd toegewezen. Daarnaast is het netwerk van Proximus het grootste van het land en het enige dat het hele land bestrijkt. Tenslotte is Proximus de

³ Beslissing nr. BMA-2018-C/C-14 van het Mededingingscollege van 22 mei 2018, zaak nr. MEDE-C/C-18/0011, *Telenet Group BVBA/Telesina NV*, rns. 144 juncto 21.

⁴ Fixed Termination Rate. Deze vaste gespreksafgiffelasten zijn kosten die aan de operator van de opgebeldde partij worden vergoed voor afgifte van het gesprek naar zijn vaste nummers.

operator waarmee alternatieve operatoren zich normaal gezien aansluiten en heeft de architectuur ervan dus een substantiële invloed op alle operatoren.

22. Dit zijn elementen die volgens de BMA rechtvaardigen dat Proximus andere correctiemaatregelen krijgt opgelegd dan de overige SMP-operatoren.

3.3 Conclusie

23. Gespreksafgiftediensten zijn een groothandelselement die toestaan dat telefonieoproepen worden afgegeven van het ene netwerk op het andere. Door deze groothandelsdienst kunnen gebruikers van telefoniediensten bijgevolg andere gebruikers bereiken, ongeacht op welk netwerk beller en ontvanger zich bevinden. Deze eind-tot-eind-connectiviteit is met andere woorden een sleutelbegrip voor de elektronische communicatie.

24. Ondanks de opkomst van de mobiele telefonie blijft vaste telefonie nog steeds van belang. De retailmarkt evolueert steeds meer naar gebundelde aanbiedingen waarbij triple play (internet, televisie, en vaste telefonie) veruit de populairste variant is. Niet alleen wordt vaste telefonie in hoge mate door consumenten in bundels afgenomen (86%), het is bovendien een component van het merendeel van de bundels die worden verkocht op de markt.

25. Het is dan ook van het grootste belang dat gezien de structuur van de openbare telefoonnetwerken, de operatoren dankzij regulering toegang blijven behouden tot elkaars netwerken en dat dit gebeurt tegen competitieve prijzen.

26. Indien geen sprake zou zijn van regulering zouden operatoren hogere gespreksafgiffelasten aanrekenen aan elkaar. Aangezien de tarieven voor gespreksafgifte deel uitmaken van de prijs die aan de eindklant wordt aangerekend, zouden die onvermijdelijk worden doorgegeven aan de consument en aan ondernemingen.

27. Zonder regulering tenslotte zou een tariefdifferentiatie tussen on-netoproepen en off-netoproepen tot price squeeze kunnen leiden, een praktijk die reeds door de Raad voor de Mededinging werd onderzocht en veroordeeld in *Base/BMB*⁵.

28. De BMA meent dan ook, conform artikel 55, §4 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie, dat de conclusies van de voorgenomen beslissing in overeenstemming zijn met de door het mededingingsrecht beoogde doelstellingen.

Voor het Directiecomité,

Jacques Steenbergen, Voorzitter

⁵ Beslissing nr. 2009-P/K-10 van de Raad voor de Mededinging van 26 mei 2009, zaak CONC-P/K-05/0065, *Base/BMB*.